

CONV 641/03

CERCLE I 14

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

της :	Γραμματείας
προς :	τη Συνέλευση
Θέμα :	Κύκλος συζητήσεων "Δικαστήριο"

1. Στις 17 Μαρτίου 2003 ο Κύκλος Συζητήσεων υπό την προεδρία του κ. Vitorino, ολοκλήρωσε τις εργασίες του και συμφώνησε για το περιεχόμενο της τελικής του έκθεσης (CONV 636/03) σχετικά με τα ζητήματα που περιελάμβανε η εντολή του (CONV 636/03, Παράρτημα).
2. Ωστόσο, ορισμένα μέλη του Κύκλου θα ήθελαν να συζητηθούν και ζητήματα που αφορούν την ενδεχόμενη αρμοδιότητα του Δικαστηρίου σε θέματα ΚΕΠΠΑ. Για το σκοπό αυτόν, ο Κύκλος θα πραγματοποιήσει πρόσθετη συνεδρίαση την Παρασκευή 4 Απριλίου 2003 (14.30-16.30) στους χώρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο κ. Vitorino καλεί όλα τα μέλη της Συνέλευσης που ενδιαφέρονται για τα ζητήματα αυτά, να παρευρεθούν στη συνεδρίαση του Κύκλου. Οι συζητήσεις θα επικεντρωθούν κυρίως στις εναλλακτικές λύσεις που εκτίθενται στο συνημμένο έγγραφο εργασίας 10.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Βρυξέλλες, 12 Μαρτίου 2003

CERCLE I

Έγγραφο εργασίας 10

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

της:	Γραμματείας
προς:	τον Κύκλο συζητήσεων "Δικαστήριο"
Θέμα :	Δικαστικός έλεγχος όσον αφορά την Κοινοτική εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

I. Σημερινή κατάσταση

Βάσει του άρθρου 46 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών κατά πράξεων της ΚΕΠΠΑ, ούτε κατά πράξεων που αφορούν τη σύναψη διεθνών συμφωνιών στον τομέα της ΚΕΠΠΑ. Δεν είναι συνεπώς δυνατή η ακύρωση παρόμοιων πράξεων από το Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 230 της Συνθήκης ΕΚ.

Εντούτοις, το άρθρο 47 ΣΕΕ ορίζει ότι καμία διάταξη της συνθήκης αυτής δεν θίγει τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ. Σύμφωνα με το άρθρο 46 ΣΕΕ, οι διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ σχετικά με την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την άσκηση αυτής της αρμοδιότητας εφαρμόζονται στο άρθρο 47 ΣΕΕ. Το Δικαστήριο είναι συνεπώς αρμόδιο να εξασφαλίζει ότι πράξεις με τις οποίες συνάπτονται συμφωνίες ΚΕΠΠΑ δεν θίγουν τις αρμοδιότητες που η Συνθήκη ΕΚ απονέμει στην Κοινότητα¹.

¹ Απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Μαΐου 1998 (διέλευση μέσω αερολιμένων), Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Υπόθεση C-170/96, Συλλογή, σ. I-2763.

Όταν μια δράση στον τομέα της ΚΕΠΠΑ επιβάλλει οικονομικές κυρώσεις εναντίον τρίτης χώρας, τότε είναι αναγκαία η λήψη εκτελεστικών μέτρων σε κοινοτικό επίπεδο. Τα μέτρα αυτά λαμβάνονται βάσει των άρθρων 60 και 301 ΣΕΚ. Σε περίπτωση οικονομικών κυρώσεων κατά ιδιωτών, τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 308 ΣΕΚ. Το Συμβούλιο ωστόσο έχει δώσει ευρεία ερμηνεία στα άρθρα 60 και 301, χρησιμοποιώντας τα ως νομική βάση για την επιβολή κυρώσεων σε πρόσωπα ή ενώσεις που πράγματι ασκούσαν έλεγχο σε μία χώρα ή σε ένα τμήμα μιας χώρας. Το Δικαστήριο ασκεί το δικαστικό του έλεγχο σε ό,τι αφορά όλα τα παρόμοια εκτελεστικά μέτρα σύμφωνα με τη Συνθήκη ΕΚ.

II. Δυνατές προσεγγίσεις

1. Όσον αφορά την υπαγωγή στο δικαστικό έλεγχο του Δικαστηρίου των θεμάτων ΚΕΠΠΑ εν γένει και των διεθνών συμφωνιών ειδικότερα, η πρώτη δυνατή λύση θα ήταν η διατήρηση της παρούσας κατάστασης πραγμάτων που περιγράφεται ανωτέρω, υπό Ι. Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσε να μελετηθεί μία αλλαγή της διατύπωσης των άρθρων 60 και 301 ΣΕΚ, έτσι ώστε να προβλεφθεί ρητά η δυνατότητα επιβολής οικονομικών κυρώσεων σε ιδιώτες με βάση τις δύο αυτές διατάξεις.
2. Η πρώτη λύση διεύρυνσης των αρμοδιοτήτων του Δικαστηρίου θα είχε ως συνέπεια ότι τα εθνικά δικαστήρια θα μπορούν να υποβάλλουν προδικαστικά ερμηνευτικά ερωτήματα στο Δικαστήριο, όποτε πρέπει να αποφαινούνται για θέματα που αφορούν την υλοποίηση από τα κράτη μέλη αποφάσεων ΚΕΠΠΑ τις οποίες καλούνται να εφαρμόσουν.
3. Στο Μέρος Ι εξηγήθηκε ότι οι οικονομικές κυρώσεις κατά ιδιωτών υπόκεινται ήδη στο δικαστικό έλεγχο του Δικαστηρίου. Εάν υπάρχει η σκέψη να επεκταθεί αυτή η δυνατότητα προσφυγής σε αποφάσεις ΚΕΠΠΑ που θίγουν πρόσωπα με άλλους τρόπους και όχι από οικονομική άποψη, τότε θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο θα ήταν δυνατό να αναγνωριστεί στους ιδιώτες το δικαίωμα να προσφεύγουν ενώπιον του Δικαστηρίου:
 - είτε για να ζητήσουν την ακύρωση αποφάσεων ΚΕΠΠΑ που τους αφορούν άμεσα και ατομικά (π.χ. απαγορεύσεις χορήγησης θεωρήσεων)

- είτε για να ζητήσουν μόνον αποζημίωση λόγω του παράνομου χαρακτήρα της πράξης, χωρίς όμως το Δικαστήριο να έχει το δικαίωμα να ακυρώσει την πράξη.
4. Και άλλες εναλλακτικές λύσεις για ουσιαστική διεύρυνση της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου μπορούν να μελετηθούν, περιέχουν όμως τον κίνδυνο να αλλάξουν τις θεσμικές ισορροπίες στον τομέα της ΚΕΠΠΑ. Τέτοιες λύσεις θα μπορούσαν πρώτιστα να είναι :
- να αναγνωριστεί στα θεσμικά όργανα και στα κράτη μέλη το δικαίωμα να ζητούν από το Δικαστήριο να ακυρώνει αποφάσεις ΚΕΠΠΑ λόγω παραβίασης του Συντάγματος ή ενός κανόνα διεθνούς δικαίου από τον οποίο έχουν συμφωνήσει να δεσμευτούν η Ένωση ή όλα τα κράτη μέλη,
 - να επεκταθεί η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου σε θέματα ΚΕΠΠΑ υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν στους τομείς που καλύπτονται ήδη σήμερα από τη Συνθήκη ΕΚ.
5. Όλες οι λύσεις επέκτασης της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου που εκτίθενται στις παραγράφους 2 έως 4 ενδέχεται να επηρεάσουν τη φύση της ΚΕΠΠΑ και πρέπει οπωσδήποτε να απασχολήσουν τη Συνέλευση κατά τις συζητήσεις της σχετικά με την ΚΕΠΠΑ.
6. Όσον αφορά την προηγούμενη γνωμοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 300, παράγραφος 6, ΣΕΚ, αξίζει να μελετηθεί εάν θα μπορούσε να αναγνωριστεί από τη Συνθήκη στα θεσμικά όργανα ή στα κράτη μέλη η δυνατότητα να ζητούν παρόμοια γνωμοδότηση, προκειμένου να εξετάζει το Δικαστήριο εάν μία σχεδιαζόμενη διεθνής συμφωνία ΚΕΠΠΑ συνάδει προς τις διατάξεις του Συντάγματος.
-